

12 januari 1959

U 13420/58 - G 46 - P1/PS9.

FA 9586/17

Land: Irak.
Onderwerp: Enkele aspecten van de situatie in Irak.

Referenties:

Datum van
waarneming: December 1958.

Erin: Betrouwbaar.

Informatie: Van Britse ambtelijke zijde.

Opmerkingen:

Verzonden aan: de Minister van Buitenlandse Zaken.

Aan Zijne Excellentie Prof. Dr. L.J.M. BEEL
Minister-President

Plein 1813 no. 4

'S-GRAVENHAGE.

Irak

GEHEIM

ENKELE ASPECTEN VAN DE SITUATIE IN IRAK

Wat zich momenteel in Irak dreigt te verwezenlijken is een oude ambitie van Rusland, welke onder meer deel uitmaakte van een geheime overeenkomst tussen MOLOTOW en RIBBENTROP - de overeenkomst, betiteld als "het Geheime Protocol", is nimmer ondertekend - volgens welke het gebied ten zuiden van Bakoe en Batoem, in zuidelijke richting zich uitstrekkend tot de Perzische Golf, als invloedssfeer aan Rusland zou worden toegewezen. In 1945 werkte MOLOTOW opnieuw een plan uit voor expansie in de richting van de Perzische Golf en sedertdien heeft de regering te Moskou herhaaldelijk geprobeerd haar positie op de landbrug naar Afrika te versterken.

Indien de communisten het bewind in Irak in handen zouden krijgen, zou Rusland via dit land de Perzische Golf bereikt hebben. De toestand zou nog ernstiger worden, indien de Koerdische communist, generaal BARZANI, die nauw contact onderhoudt met de eveneens Koerdische communist BIKDASH, leider van de communisten in Syrië en voorstander van vereniging van Syrië met Irak in plaats van met Egypte, succes zou hebben met zijn pogingen de Syrisch-Egyptische Republiek uiteen te doen vallen.

Irak kan internationaal-politiek moeilijk op eigen benen staan en zal aansluiting moeten zoeken bij een of andere buitenlandse groepering. Het Westen komt niet in aanmerking, want de Irakezen in het algemeen, of zij links of rechts-nationalistisch zijn, zijn fel anti-Westers, ten gevolge van het feit, dat het Westen het NOBRI-regiem steunde, dat zowel de nationalistena als de linkse elementen onderdrukte. De keuze is derhalve tussen Moskou en Cairo en het gevaar dat Moskou zal winnen wordt met de dag groter, vooral nu KASSIM de leidende pro-NASSER-figuren onschadelijk heeft gemaakt, en de onderscheiden

groepen van Irakezen-nationalisten in de verste verte niet beschikken over de organisatie en de middelen die de communisten van Irak een zo grote voorsprong geven.

De politie in Bagdad zou nu reeds onder communistische leiding staan, evenals pers en radio. Verwacht mag worden, dat de politie zal doorgaan de positie van de nationalisten door verdere arrestaties in dit kwartier te verzwakken. Als het op een laatste krachtmeting aankomt en KASSIM de ogen zouden opengaan, zou hij alleen nog maar hulp kunnen zoeken bij het leger. En het is niet zeker in hoeverre het leger betrouwbaar zal blijken te zijn, vanwege het aantal Koerden in het leger en de communistische infiltratie.

Omtrent de figuur van KASSIM en zijn eigenlijke gevoelens ten aanzien van het communisme tast men nog in het duister. Hij heeft nooit de reputatie genoten pro-communistisch te zijn. Maar hier staat tegenover, dat hij er in slaagde NOERI PASJA's vertrouwen te genieten, nadat hij zelf reeds betrokken was geraakt in de samenzwering tegen NOERI. Het is eveneens opmerkelijk, dat de voormalige lijfwacht van NOERI nu KASSIM's lijfwacht vormt, hetgeen wantrouwen wekt zowel tegen de gezindheid van de lijfwacht zelf als van de man die zij moet beschermen. KASSIM's broer staat aan het hoofd van de censuur en moet derhalve verantwoordelijk worden gehouden voor de anti-Westerse en pro-communistische inhoud van de pers van Irak, en KASSIM's zwager MAHDAWI is president van het volksgerechtshof dat een publieke vertoning maakt van de berechting van de nationalistische "samenzweerdere".

December 1958.